

Quod bene sit!
DISPUTATIO JURIDICA
DE
NUPTIIS,
QUAM

12 529
40
1626, 14

FRETUS PRÆSIDIO

*Magnifici Argentinenſis Academia Reſtoris,
Viri Clariſſ. Ampliſſ. & Conſultiſſ.*

GEORGII DAVIDIS LOCAMERI, J.U.D.
PANDECTARUM PROFESSORIS ORDINARIUM,
Præceptoris & Patroni ſui omni obſervan-
tiâ colendi,

Ad diem 29. Martii.

Publicæ cenſuræ exponit,

GREGORIUS BICCIUS
BUDIſſINUS.

ARGENTORATI,

EXCUDERAT PAULUS LEDERTZ,

Anno M. DC. XXVI.

MAGNIFICOS,
NOBILISSIMOS,
ET PRUDENTISSIMOS

DOMINOS

CONSULES
PRÆTOREM

&

SENATORES

Metropolitanæ urbis Budissinæ in Lusatia superiore,
Patriæ Patres, Dominos & Promotores
suos observandos,

Vt &

Viros Eximios

Reverendum atq; Clarissimum

JOHANNEM Schmidt/SS. Theologiæ D. & P. P.
Argentinesem,

&

Honoratiss. atq; Integerrimum

CASPARUM PEUCERUM, Civem Budissinensem,
Fautores & Sympatriotas suos
colendos,

Hujus disputationis Patronos, & Deos quasi
tutelares submissè & officiosè
scribens, se suosq; iisdem
commendat

Autor & Respond.

MAGNUM DEUM ET SALVATOREM NO-
strum JESUM CHRISTUM, ejusque auxilium semper
invocamus! N. 85. in pref. princ:

THESIS I.

Mne jus, quo utimur, vel ad personas per-
tinet, vel ad res, vel ad actiones. *L. 1. ff. de stat.
hom. §. ult. l. de l. N. G. & C.*

2. Cum autem omne jus hominum causâ
constitutum sit, meritò personarum prima habe-
tur ratio, *arg. l. 2. ff. de statu hom.* Parum enim est
jus nosse, si personæ, quarum causâ constitutum est, ignorentur. *§.
ult. l. de l. N. G. & C.*

3. Summa igitur de jure civili personarum divisio est, quod
aliæ sint alieni juris, & in potestate Dominorum vel Parentum;
aliæ verò sui juris. *pr. l. de his qui sui vel al. jur.* In potestate Domino-
rum sunt servi; In potestate Parentum, liberi; vel ex justis nuptiis
procreati, vel certis modis legitimati, vel denique adoptati. *l. 3. &
5. ff. de his qui sui vel alie. t. t. l. de Nupt. & Adopt.*

4. Quia ergo Nuptiæ & primum & præcipuum inter mo-
dos constituendæ patriæ potestatis locum obtinent, & monente
Icto Paulo *in l. legavi 25. pr. ff. de liber. legatâ*, quotidiana plenius
attingenda sunt; perspicuâ brevitate in præsentiarum de illis agere
decevi, juris civilis ductum imprimis sequens, ita tamen ut nec
Canones, nec Dd. opiniones, & præjudicia consistorialia planè ne-
gligam, quanquam parcius horum à me mentio fiet.

5. Erit verò illa, de quâ dixi, tractatio duplex: GENERALIS
una, SPECIALIS altera.

6. GENERALIS continet Nuptiarum tum DEFINITIONEM,
tum DIVISIONEM.

7. DEFINITIO est NOMINIS & REI.

8. NOMINIS, Nuptiæ à nuptu, id est velamento & oper-
tione

tione dictas esse, auctor est *Varro lib. 1. de ling.* cui *Ambrosius* astipulatur, docens exemplo Rebeccae ad conspectum sponsi Isaac se velantis, hunc obnubendi ritum fuisse antiquissimum. *Gen. 24. §. 65. Can. nec illud. 30. caus. quest. 5.* Apud Romanos etiam uxor obvoluta seu obnupta velamine lutei coloris, quod flammeum appellaverunt, in domum mariti ducebatur. *Suet. in Nero. c. 28. Plin. l. 21. c. 6. & 8. Tertull. in lib. de Virg. velandis.*

9. Apparet ex his, Nuptias nomen civile esse, potiusque solemnitatem conjugii, quam ipsum conjugium denotare: hinc non raro Nuptiae & Matrimonium, ut diversa, à se invicem quodammodo separantur. §. 1. *ibi. Nuptia sive matrimonium. l. de patr. pot. §. 12. ibi. nec Nuptia nec matrimonium. l. de Nupt. l. 11. ibi. matrimonium vel nuptias. ff. de Rit. Nupt. C. 1. A. l. 23. t. 2. §. 25. n. 6.* Quamquam hodiè Nuptiae, Conjugia, & Matrimonia promiscuè dicantur. *Wes. in par. ff. de Rit. Nupt. n. 1.*

10. Accipitur autem Nuptiarum verbum tripliciter: (1) pro festivitate & celebritate Nuptiarum. *l. 49. pr. ff. sol. matrim. l. 1. pr. ff. de pact. dotal.* (2) pro qualicunq; conjunctione corporum, per translationem, obscœnitatis vitandæ causâ, cujus significationis exempla ex optimis quibusq; auctoribus diligenter congeffit *Cajac. in par. C. de Nupt. & A. Gentil. de Nupt. l. 2. c. 3.* (3) pro legitimâ cum corporum tum animorum conjunctione: quæ significatio maximè essentiam rei exprimit, hujusque loci propria est.

11. *REI. Imp. Justinianus in §. 1. l. de patr. pot.* easdem ita definit: Nuptiae sive Matrimonium est viri & mulieris conjunctio, individuum vitæ consuetudinem continens. *Modestinus paulò aliter in l. 1. ff. de R. N.* Nuptiae sunt conjunctio maris & foeminae, consortium omnis vitæ, divini & humani juris communicatio. *Wes. in parat. ff. eod. t. n. 1.* è Scholis Christianis hanc affert: Conjugium est legitima & indissolubilis copula, unius maris & unius foeminae, instituta divinitus, ut agnoscamus Deum esse mentem castam, & ei in castitate serviamus; & hoc modo propagetur genus humanum, & Ecclesia æterno Deo colligatur.

12. Ex his sequentia elicio *πορίσματα*: 1. Nuptias nõ esse contractum, ut quidem sentit *Harpr. ad §. 1. l. de patr. pot. arg. l. 2. & 3. pr. ff. de dona. int. vir. junctâ l. 9. ff. de statulib. 2.* Nuptias esse conjunctionem

junctionem quandam, & potissimum quidem animorum: consensus enim & maritalis affectio Nuptias facit. *l. 30. ff. de R. I. l. 32. §. 13. ff. de donat. inter vir. 3.* Ex ipsâ definitione & peccatum Sodomiticum, & *πολυγαμίαν* damnari. *§. 6. & seq. I. de Nupt. l. 2. C. de Incest. Nupt. l. 7. C. de Iudæ. ubi Gothof. ad verbum diversa, in not. cap. Gaudeamus. de divor. Schneid. in comm. 1. t. de Nupt. rubr. de Nupt. licitis, n. 3. & seqq. 4.* Inter conjuges etiam requirendum esse consensum in religione. *l. 6. C. de Iudæ. 5.* Matrimonium in tempus aliquod definitum non posse contrahi, neq; conditionem ullam recipere. Quâ in parte simile est actibus legitimis. *l. 77. ff. de R. I.*

13. **DIVISIO**; quæ varia. Nam 1. Conjugium aliquod publicum dicitur, aliud clandestinum. *Cujac. 6. Obs. 20. & ad rubr. de cland. despons. 2.* Aliud est verum, quod sc. verè existit & probari potest; aliud præsumtum, quod ex conjecturis est & præsumitur. *Wes. in par. ff. de R. N. n. 2. 3.* Aliud est initiatum; aliud consummatum, sc. carnali copulâ, *Cypr. de matr. c. 3. §. 4. Wes. d. l. 4.* Jure canonum aliud conjugium legitimum dicitur, & non ratum; aliud ratum, & non legitimum; aliud legitimum & ratum. *can. fin. 28. caus. quest. 1.* quorum terminorum explicationem habet. *Wes. d. l. & C. I. A. l. 23. t. 2. §. 25. n. 15. 5.* Nuptiarum aliæ primæ sunt, aliæ secundæ. Primæ sunt ejus, qui cum in matrimonio nunquam fuerit, nunc est; Secundæ sunt quæ primas sequuntur, sive secundæ sint, sive tertiæ, sive quartæ, & sic deinceps. *t. t. C. de sec. Nupt. N. 22. 6.* Nuptiarum aliæ licitæ sunt, aliæ illicitæ; & ex his quædam injustæ & inutiles, quædam incestæ & nefariæ. *t. t. C. de incest. & inut. nupt.* Sed de his infra commodiùs.

14. **SPECIALIS**; in hac Nuptiæ considerandæ veniunt, tum ut **CONSTITUENDÆ**, tum ut **CONSTITUTÆ**.

15. Ut **CONSTITUENDÆ**; (*add. l. §. 87.*) attendendum hic partim ad **CAUSAS**, partim ad **CONTRARIA**.

16. **CAUSÆ** sunt tum **EXTERNÆ**, tum **INTERNÆ**.

17. **EXTERNÆ** sunt **EFFICIENS**, & **FINIS**.

18. **EFFICIENS** est **REMOTA**, & **PROPINQUA**.

19. **REMOTA** est jus, idque non modò divinum & naturale, sed & gentium, civile, & canonicum. Est enim conjugium ratione originis & affectionis juris naturæ. *l. 1. §. 3. ff. de Iust. & Iur.*

A 3

videmus

videmus enim eadem inclinatione naturali reliqua quoque animalia conjungi; quoad institutionem est juris divini: *Gen. 2. §. 23. & seq.* ratione usus & consensus est juris gentium, *arg. l. 1. §. 3. ff. de pact. & l. 1. §. f. ff. de contrah. emt.* respectu formæ, solennitatum, & graduum quorundam prohibitionis, aliorumque quæ civili ratione nituntur, est juris civilis, *pr. 1. de Nupt. cap. Tua nos. 26. de Sponsal. Addatur Wes. in par. ff. de R. N. n. 3.*

20. PROPINQUA est consensus in Nuptias, eorum inprimis qui easdem contrahunt. *l. 30. ff. de R. l. l. 15. ff. de condit. & demonstr. Neque enim quisquam ad Nuptias cogi debet. l. 11. l. 13. ff. de Sponsal. l. 2. & 21. ff. de R. N. l. 12. & 14. C. de Nupt. Cujac. 16. obs. 33. D. Luth. in script. Das die Eltern die Kinder zur Ehe nicht zwingen/ Schneid. comment. 1. de Nupt. par. 2. n. 41. & seq.* Ideoque licet parentes juraverint de his & illis Nuptiis, juramentum tamen illud liberos non astringit, *l. 7. §. 16. ff. de pact. can. si verum, 31. caus. quæst. 2.* Immo & si pœnam promiserint solvendam ab eo, qui matrimonium consummare recusat, ea peti non potest. *cap. Gemma. de Sponsal. l. 134. pr. ff. de V. O. Schneid. d. l. n. 15.* licet filium patri temerè refragari non deceat, multoque minus filiam, in quâ elocandâ aliquantò major Patris potestas, ut dissentienti à Patre licentiam non habeat, nisi indigno moribus, vel turpi sponso electo. *l. 12. §. 1. ff. de Sponsal.*

21. Est tamen hæc in parte inter ipsos contrahentes differentia; aut enim SUI JURIS sunt, aut in POTESTATE PATRIA.

22. Si SUI JURIS; ipsorum contrahentium sufficit consensus. Sequitur ergo opus non esse, ut vel mater, vel avus maternus, vel pater ipse, qui filios emancipavit, consentiat: Planè filia emancipata, minor 25. annis, nuptiis suis justè contrahendis Patris voluntate indiget; utetur quoque consilio matris, curatorum, & propinquorum, sine patre constituta. *l. 18. & 20. C. de Nupt. ita tamen ut nihilominus filia suo arbitratu nubat. l. in copulandis. 8. C. eod.*

23. An consensus tutorum in Nuptiis pupillorum sit necessarius de jure civili, nulla potest incidere quæstio, quandoquidem nuptias iis, quibus tutores præsumunt, contrahere interdictum. *pr. 1. de Nupt.* Sanè ad sponsalia contrahenda pupilli tutoris auctoritatem adhibere debent. *l. 6. ff. de Spons. l. 1. C. de Nupt. Curatoris verò*

verò, qui solam rei familiaris sustinet administrationem, sicut & cognatorum & affinium, nullus omninò consensus in adulterorum Nuptiis requiritur. *l. 20. ff. de R. N. l. 8. C. de Nupt.*

24. Si in POTESTATE PATRIA, requiritur etiam illorum consensus, in quorum sunt potestate. *l. 2. ff. de R. N. in pr. l. eod. l. 12. & 20. C. eod.* Id enim non modò naturalis & civilis ratio suadet, *d. pr.* sed & ipsæ sacræ literæ in liberorum Nuptiis parentum consensum exigunt. *C. I. A. l. 23. t. 2. d. 5. pr.* Quæ regula amplianda. Interdum enim non sufficit consensus ejus, qui in potestate habet, verùm ejus quoque requiritur, in cujus potestatem contrahentes Nuptias recasuri sunt, mortuo eo, qui ipsos eorùmque patrem in potestate habet, si videlicet ei, in cujus potestatem contrahentes recasuri sunt, per Nuptias istas suus hæres agnasci possit. *l. 16. §. 1. ff. de R. N. arg. l. 6. ff. de adopt.*

25. Eadem regula restringenda quoque est 1. Si pater absens, aut ab hostibus captus sit; tunc enim ante triennium liberis integrum est eam quærere conditionem, quam jure pater repudiare non possit; post triennium liberum est eorum arbitrium. *l. 9. §. 1. l. 10. & seq. ff. de R. N. temporis sc: illius conditione, necessitatèque faciente, & publicâ nuptiarum utilitate id exigente. l. 12. §. 3. ff. de capt. & postlim.* 2. Si avus & nepotem & neptem in potestate habeat, ex diversis liberis natos, eosque velit matrimonio copulari, tum si & horum patres in avi sint potestate, solius avi consensus sufficit. *l. 3. ff. de R. N. ob summam videlicet affectionem, cujus intuitu & aliàs eæ consistunt nuptiæ, quæ per se non valerent. Fac. l. 67. §. 1. ff. eod.*

26. Sed quid si parentes liberos, quos in potestate habent, injuriâ prohibeant uxores ducere, vel nubere, aut certè conditionem liberis nullam quærant? Piè profectò faciunt liberi, si initidò ad viros bonos rem deferant, ac non tantùm eorum consilio utantur, sed etiam orent, ut parentes ab iniquâ sententiâ abducant: si tamen his mediis in cassum laborent, licebit iis loci magistratum adire, qui causâ cognitâ parentes coget, liberos honestâ conditione quæsitâ, oblatâve, in matrimonium collocare, maximè si sint majorennis. *l. 19. ff. de R. N. N. 115. c. 3. §. 11. vers. si verò.*

27. Hic intricata se offert quæstio, utrum sc: præcisè necessarius

sarius sit, in nuptiis filiorum familias, consensus parentum, seu ius-
sus antecedens; an verò sufficiat etiam rati habitio? Prius affirmare
non dubito, auctoritate *pr. l. de Nupt. ibi: precedere. l. 11. ff. de stat.
hom. l. manifestum. C. de Nupt.* Si enim ab initio adfuerit consen-
sus, nuptiæ ab initio statim iustæ sunt; si verò post accedat, tum de-
mum iustæ fiunt nuptiæ, cum iussum parentis supervenit, ita ut hoc
iussum parentis iustas nuptias semper antecedit.

28. Gemina superiori difficilis, & in utrâque partem diu
multumque agitata quæstio est: An nimirum conjunctio libero-
rum, absq; consensu parentum, & in eo casu ubi iustam dissentien-
di causam parentes habuissent, facta, hisce petentibus distrahi pos-
sit & debeat, etiam re non amplius integrâ? Canones negativam
propugnant, *cap. penult. de raptor. can. sufficiat. 27. caus. quest. 2. cui
opinionum cum nonnullis Theologis, Phil. Melanch. in exam. loc. de
conjug. plurimi Ictorum subscribunt. Wes. in par. ff. de R. N. n. 8.
Schneid. comm. l. t. de Nupt. par. 2. n. 35. & seqq. Beust. de matrim. cap.
47. Hillig. in Donn. enucl. l. 13. c. 20. l. V. in not. Vid. & C. l. A. l. 23. t. 2.
§. 10.* Affirmativam tamen jure Justiniano veriore esse firmiter
statuo. §. 12. *l. de Nupt. l. 2. ff. de R. N. l. 1. §. ult. ff. de lib. exhib. l. 30.
ff. de R. l. l. 38. §. 4. ff. de adult. Num. 30. §. 6. Magnif. Dominus Prae-
ses disp. Novo-Iustin. 2. t. 3. §. 19.*

29. Anceps quoq; & dubia quæstio est, numquid & de jure
Pontificio injuste sint Nuptiæ, sine parentum consensu contractæ?
Dd. communiter volunt, eas esse firmas & ratas, & de honestate
tantum, non de necessitate parentum consensum requiri. *Harpr. in
comm. ad pr. l. de Nupt. Gail. 2. obs. 95. n. 5. Giph. ad l. 30. ff. de R. l.
Decius ibidem. Bellarmin. in lib. de Sacra. Matrim. c. 19. & 20. arg. can.
sufficiat, 27. caus. quest. 2. cap. 13. 23. & 25. de Sponsal. Concil. Trident.
sess. 24. can. 1. in pr. ibi: Sancta Synodus Tridentina anathemate
damnat eos, qui falso affirmant, matrimonia à filiisfam. sine con-
sensu parentum contracta, irrita esse, & parentes ea rata vel irrita
facere posse. Verior tamen sententia est, etiam de jure Canonico,
consensum Parentum ad Nuptias requiri. *Cujac. ad rubr. C. de Spons.
Donell. 13. comm. 20. A. Gentil. de Nupt. cap. 4. cum seqq. Wes. in par. ff.
de R. N. n. 3. Beust. de matrim. c. 45. & 46. Arnise. de jure connub. cap.
3. sect. 10. n. 16. & seqq. Brentius in lib. Wie in Ehesachen zu handeln:
q. 1.**

q. 1. Quicquid sit, nos Canones suis relinquimus contradictionibus, salvâ manente juris nostri auctoritate: Nam, ut alius quidam loquitur; leges civiles, de necessitate paterni consensus, notiores sunt, quàm ut ignorari; clariores, quàm ut obscurari; sanctiores, quàm ut jure aboleri possint. *Add. omnino C. I. A. lib. 23. t. 2. 0. 5.*

30. FINIS est tùm PRINCIPALIS, tùm MINUS PRINCIPALIS.

31. PRINCIPALIS est tùm INTERMEDIUS, tùm ULTIMUS.

32. INTERMEDIUS est, ut soboles procreetur, humanum genus propagandi, & civitatem liberis replendi causâ, *l. liberorum 220. §. 3. & ibi Gothof. & Gödda. ff. de V. S. l. 1. & l. si cum dotem. 22. §. si maritus. ff. sol. matr.* sicuti non modò in primâ conjugii institutione ordinatum est: Crescite, & multiplicamini, *Gen. 1. §. 28. Tob. 8. §. 9.* sed & in LL. nostris, *l. 1. §. 15. ff. de ventre in posses. mit.* dicitur, Liberos nò tantùm parentibus, sed & Reipub. nasci. Egre giè *Augustin. 3. contra Iulian.* Pudicitia conjugalis facit, quod præ scribunt tabulæ matrimoniales, ne ultra, quàm generandis filiis satis est, conjugis corpus attrectetur: & *serm. 244.* Uxor non propter libidinem, sed propter filiorum procreationem accipitur; denique ipsæ tabulæ matrimoniales id continent liberorum procreandorum causâ. *Add. N. 22. pr. & ibi Cujac.*

33. ULTIMUS est gloria Dei. Conjugium enim illud fertile est seminarium, cujus beneficio ad posteritatem propagatur Deo Ecclesia. Quo sensu & Propheta *Ezechias c. 16. §. 20. & c. 23. §. 37.* scribit, filios & filias Deo generari; & *Plato l. 6. de LL.* ideo præcipit operam conjugio dandam, ut alios Deo pro nobis cultores relinquamus.

34. MINUS PRINCIPALES sunt varii. 1. ut familiæ constituentur, nomenq; familiarum conservetur. *l. 9. C. de quest.* 2. Ut vitentur supra & adulteria. *1. ad Cor. 7. ibi: propter fornicationem, & c.* 3. Ut homo omnium studiorum ac laborum sociam habeat, quæ vitæ ærumnas leniat, & laboranti opem præstet. *Gen. 2. §. 18.* 4. Ut gignendis alendisque liberis, æquè ac in aliis, *1. ad Tim. 5. §. 4.* vicem mutuam parentibus reddamus. *Val. Max. l. 2. c. 4.* 5. deniq; ut sit imago & typus fœderis sancti, perpetui, & spiritualis inter Christum & Ecclesiam *Ephes. 5. §. 23. & seq. Add. Gothof. in not. ad l. 220. §. 3. ff. de V. S. & Wes. in parat. ff. de R. N. n. 6.*

B 35. IN-

35. INTERNÆ sunt MATERIA, & FORMA.

36. MATERIA. Hic de Personis quæ justas licitâsq; Nuptias contrahunt, tractabo; habet enim id ipsum subjecti ratione, quod ad causam materialem pertinet; licet quoq; non incongruè ad efficientem personæ referri possint.

37. Sciendum autem, regulare esse, ut Nuptias contrahere possint, qui contrahere non sunt prohibiti. *arg. l. 12. pr. ff. de judic. l. 43. §. 1. ff. de Procurat. & cap. cum apud. 23. de Sponsal.*

38. Prohibentur autem quidam LEGE & NATURA SIMUL, ob naturalem aliquam rationem; vel LEGE SOLA, ob rationem aliquam civilem. *Vult. l. 1. l. R. c. 18. n. 8.*

39. LEGE & NATURA SIMUL, iique vel propter NECESSITUDINEM, vel propter DEFECTUM aliquem.

40. NECESSITUDO est vel COGNATIONIS, vel AFFINITATIS.

41. COGNATIONIS. Hic tenendæ sunt regulæ, quæ sequuntur. 1. In lineâ rectâ, seu inter ascendentes & descendentes prohibitæ sunt Nuptiæ in infinitum. *l. 53. ff. de R. N. l. Nemini. 17. C. de Nupt. Quod aded verum est, ut neq; ij qui per adoptionem, atq; ita civili duntaxat jure, parentum liberorumq; loco sibi esse cœperint, matrimonio jungi possint, adoptione etiam iterum dissolutâ. §. 1. l. de Nupt. l. 55. l. 14. pr. & §. 1. ff. de R. N. l. 23. f. ff. de adopt. 2. In lineâ transversâ non modò inter fratres & sorores, sed & in infinitum inter eos qui sibi invicem parentum liberorumque loco sunt, Nuptiæ sunt prohibitæ. §. 2, 3. & 5. l. de Nupt. l. 17. §. 2. ff. de R. N. l. Nemini. 17. C. de Nupt. Quod idem in cognatione quæ ex adoptione est, quamdiu adoptio durat, obtinebit. *arg. dd. LL. 3. Cæteri qui in quarto sunt gradu, & ultra eum, matrimonio copulari possunt. §. 4. l. de Nupt. l. 3. l. 67. §. 1. ff. de R. N. l. 19. C. de Nupt. Levit. c. 18. & 20. Deuter. c. 27.**

42. Atque hæc jure civili obtinent; secundum Canones autem matrimonium contrahere non possunt, quicumque sunt in quarto cognationis, à latere venientis, gradu, observatâ numeratione juris Canonici, id est, in octavo gradu, secundum jus civile factâ dinumeratione; ut ita nono demum gradu cognationis licitæ sint Nuptiæ. *cap. Non debet. 8. cap. vir qui. de Consanguin. & affin. quæ prohibitio*

prohibitio tamen, ut vix ullam habens rationem, in iis terris, ubi Pontificia superstitio ejecta, non obtinet. *C. I. A. l. 23. t. 2. θ. 15. De modo computandi gradus, tam quoad jus civile, quam Canonicum. vid. Vult. l. 1. I. R. c. 8. p. m. 43. & seq. Schneid. t. I. de Nupt. in rubr. de arb. civili & Canon. ubi & n. 7. causam aperit, cur de jure civili quælibet persona gradum constituat, de Canonico non item.*

43. AFFINITATIS; Hic sequentes observandæ regulæ.
1. Inter Affines, qui Parentum liberorumque loco sibi invicem sunt, (vel solùm fuerunt) Nuptiæ esse non possunt. §. 6. & 7. *l. de Nupt. l. 14. §. 4. l. 15. l. 40. ff. de R. N. Quod etiam in affinitate per adoptionem quæsitâ obtinet. l. 14. pr. & §. 1. ff. eod. Intelliguntur autem Parentum liberorumq; loco esse omnes illi, quorum cognatio affinitasque definiri aliter non potest, quàm adhibito nomine reverentiæ paternæ. C. I. A. l. 23. t. 2. θ. 13. n. 1. 2. Inter affines, qui sibi invicem sunt fratrum & sororum loco, Nuptiæ sunt prohibitæ. l. 5. 8. & 9. *C. de incest. Nupt. quæ tamen prohibitiones in primo tantùm affinitatis genere locum habent, non in secundo & tertio. cap. non debet. de consang. & affinit. Wes. in par. ff. de R. N. n. 4. Add. Vult. l. 1. I. R. c. 8. n. 73. & Schneid. comm. Inst. de Nupt. rubr. de arb. affinit. n. 7.**

44. Qui extra hos gradus sunt affines, prohibitionem non habent. Nec duo fratres duas sorores, vel alter frater alterius sororem ducere prohibetur, quandoquidem inter cognatos viri & mulieris nulla contrahitur affinitas: quemadmodum nec mariti filius ex uxore aliâ, novercæ filiam ex marito alio ducere vetatur. §. 8. *l. de Nupt. l. 34. §. 2. ff. de R. N. l. 134. pr. ff. V. S. Et notat Hilliger. in Don. enucl. 13. c. 19. l. L. casum singularem, ubi mater rectè dicit: Hic est filius filii mei, & frater mariti mei; quando sc. filius ducit matrem alienam, & mater filii nubit illiusmet ductæ sui filii uxoris filio. Verùm in ejusmodi conjunctionibus, non solùm quid liceat considerandum est, sed & quod honestum sit. l. 42. pr. ff. de R. N.*

45. Sed & Affinitas sperata, sive sponsalibus promissa, prohibitionis obicé ponit. Hinc n. pater prohibetur filii sui sponsâ ducere, & filius sponsâ patris. §. 9. *f. l. de Nupt. l. 12. §. 1. & 2. ff. de R. N. cap. literas tuæ. de desp. Imp. Item sponsam fratris ducere non licet, neq; sororé sponsæ, ac proinde neque mulier nubere potest fratri sponsi sui,*

neque sororis suæ sponso, cum eadem sit affinitatis ratio. *arg. l. p. nult. C. de incest Nupt.*

46. Atq; cum hæ cognationis & affinitatis prohibitiones in naturâ ipsâ sint positæ, cujus communionem habent etiam alii, quàm Cives Romani, (omnes enim eandem nascendi legem à naturâ habent) inter alios etiam eadem prohibitiones (quanquam ratione graduum nonnunquã diversimodè) custodiendæ erunt. Et inter ipsos cives Romanos serviles quoq; cognationes & affinitates impedimento sunt Nuptiis, §. 10. *l. de Nupt. l. 14 §. 2. & 3. ff. de R. N.*

47. Immò & spiritualis cognatio ob reverentiam paterni nominis inter testem baptismi seu sponso in baptismo, & baptisatum Nuptiarum viam præcludit. *l. 26. f. C. de Nupt. cui consentit jus Canonicum, & spiritualem illam cognationem, matrimoniiq; prohibitionem, non tantùm extendit ad baptisatum & sponso, verùm etiam ad eorum parentes & liberos. t. t. de cogn. spir. sed moribus nostris, in terris reformatæ religionis, ejusmodi cognatio nullum creat impedimentum. Boc. clas. 1. disp. 9. §. 47. & seq. A. Gent. de Nupt. l. 5. c. f.* Alioquin eadem ratione inter omnes qui Christo initiati sunt, ac nomen dederunt, obicem prohibitionis ponere liceat, cum universi sibi invicem fratris ac sororis loco, immò ejusdem corporis membra spiritualiter existant; quæ tamen spiritualis fraternitas & cognatio, à politicis hujus vitæ ordinacionibus, tota separata est. *Wes. in par. ff. de R. N. n. 4. f.*

48. DEFECTUS est vel ANIMI, vel CORPORIS.

49. ANIMI defectus in his est, qui non intelligunt quid agatur; cujusmodi sunt INFANTES, & FURIOSI.

50. INFANTES. Injustæ enim & inutiles Nuptiæ sunt, quæ contrahuntur ab iis, qui non sunt justæ ætatis. *pr. l. de Nupt. l. 8. ff. de condit. caus. dat.* Justa autem Nuptiarum ætas est decimus quartus in masculis, & duodecimus in fœminis annus; hujus enim ætatis qui non sunt, rectè Nuptias contrahere non possunt, sive sui juris sint, sive in potestate patriâ. *d. pr. l. 9. ff. de spons. l. 4. ff. de R. N. l. 32. §. pen. & ult. ff. de donat. int. vir. cap. ubi non. 2. de despons. impub.* Jure tamen Canonico etiam ante 14. & 12. annum Nuptiæ permittuntur, si malitia suppleat ætatem. *cap. puberes. 3. c. de illis. 9. c. à nobis. 8. & cap. ult. de despons. impub. ad. Covarru. p. 2. c. 5. n. 4. & seq. C. l. A. l. 23, t. 2. §. 16. n. 2.*

51. FURIO-

51. FURIOSI; hi enim ob deficientē consensū jure Nuptias non contrahunt. l. 8. ff. de his qui sui vel alien. l. 16. §. ult. ff. de R. N. l. 22. §. 7. ff. sol. matr. l. 4. ff. de divort. can. hic qui. 25. c. neq. furiosus. 26. 32. caus. quast. 7. licet furor contractas non dirimat, dd. LL. nisi nimis sit ferox & perniciosus, secundum l. 22. §. 7. ff. solut. matr.

52. CORPORIS defectus in his est, qui ob vitium aliquod corporis apparens ad procreandam sobolem inepti sunt; quales sunt castrati, §. 9. l. de adopt. l. 39. §. 1. ff. de jure dot. l. 14. §. 2. ff. de manum. vind. l. in caus. 10. C. de repud. aliud tamen in spadonibus observatur, arg. dd. LL. Conf. A. Gent. de Nupt. l. 3. c. 2. & Beust. de matrim. c. 14. Olim L. Julia & Papia sexagenarii, & quinquagenariae Nuptias prohibuit, eò quod soboles vix speranda, quod tamen Justiniano nostro displicuit, qui, cum Scto Claudiano jam ante maribus sexagenariis jus Nuptiarum datum esset, idem in foeminis valere jussit, antiquatâ hâc in parte L. Juliae & Papiae observatione. l. 27. C. de Nupt. & l. 2. C. de legit. hered.

53. LEGE SOLA prohibentur quidam OMNIMODO, quidam QUODAMMODO.

54. OMNIMODO; hujus generis sunt omnes illi, qui juris civilis nullam habent communionem; pr. l. de Nupt. Fac. l. 1. C. de Repud. l. 5. §. 1. ff. de bon. damn: ut sunt tùm PEREGRINI, tùm SERVI.

55. PEREGRINI, quibus nulla est cum Romanis necessitudo, Macr. l. 1. Saturn. 6. soli enim cives Romani connubium habent, id est, jus uxoris ducendæ, ut exinde acquiratur patria potestas, pr. & §. 2. l. de patr. pot. Justæ enim Nuptiæ dicuntur, quæ sunt jure civili justæ. Unde fit, ut quamvis alio jure sint justæ, nisi & jure civili tales sint, jus civile eas non agnoscat pro justis, neque justarum Nuptiarum jura ipsis attribuat. Vlp. in fragm. §. 4. 5. 6. & ibi Dn. Gothof. C. I. A. l. 23. t. 2. §. 16. n. 1. Romanis enim justum nihil est, nisi quod ipsorum legibus est conveniens. Vult. l. 1. l. R. c. 19. n. 18.

56. SERVI, qui etiam à justis Nuptiis excluduntur, pr. l. de Nupt. l. 39. pr. l. 67. ff. de jure dot. l. 7. ff. de lib. agnos. l. 3. C. de incest. & inutil. N. 22. c. 9. & seq. Qui enim libertate caret, civitatem habere non potest, neque ex servo ventre ingenui familiae hæredes nasci possunt. Wes. in parat. ff. de R. N. n. 4. Appellat autem jus Ci-

B 3 vile

vile Nuptias, quales in servos cadere possunt, contubernium. *l. 14. §. 3. ff. de R. N. l. 3. C. de incest. Nupt.* nihilominus in iis vitæ consuetudinem individuam probans. *l. 12. §. 7. ff. de instr. & instr. legato. l. 11. C. commun. utr. jud.* Licet igitur jus Canonicum inter servos quoq; Nuptias agnoscat, *cap. Dignum est, de Conjug. serv.* tamen, præter nudam nominis communicationem, reverà non multum præstat, quod non ante etiam juris civilis permisso ex jure gentium habuerint. *C. I. A. l. 23. t. 2. §. 16. n. 1.*

57. QUODAMMODO prohibentur alii ob HONESTATEM, alii ob CAUSAM SPECIALEM.

58. Ob HONESTATEM, quæ meritò attenditur, cum in conjunctionibus non tantum id quod licet, sed etiam quod honestum est spectandum sit. *l. 42. pr. ff. de R. N. l. 197. ff. de R. I.* Hinc evenit, ut vir filiam uxoris post divortium ex alio marito susceptam ducere non possit, licet privigna non sit. *§. 9. l. de Nupt. l. 12. §. 3. ff. de R. N.* Hinc licet sponsa patris Noverca tua non sit, nec sponsa filii nurus tua, rectius tamen eos facturos Icti existimant, qui ab ejusmodi Nuptiis abstinuerint. *§. 9. l. de Nupt. l. 12. §. 1. & 2. ff. de R. N.* de quibus etiam supra *th. 45.* Hinc est, quod adulterii damnatam, neque alii scienti ducere, neque viro reducere liceat. *l. 29. §. 1. l. 33. §. 1. ff. ad l. Iul. de adult. l. 9. C. eod.* nisi vir eam ex monasterio intra biennium receperit. *N. 134. c. 10.* Ream verò adulterii factam, licet vivente marito ne quidem ante damnationem alii integrum sit ducere, *l. 26. ff. & R. N.* tamen vir abolitione petitâ eam reducere potest. *l. 34. §. 1. ff. eod.* Ergo hoc casu alius quoque eam ducere potest. *C. I. A. l. 23. t. 2. §. 16. n. 1.* Hinc deniq; est, quod neq; adulter adulterâ ducere possit. *N. 134. c. 12. t. t. de eo qui dux. in. matr. quam poll.*

59. Ob CAUSAM SPECIALEM, eamque vel INÆQUALITATIS, vel OFFICII seu ADMINISTRATIONIS.

60. INÆQUALITATIS. Hæc vel ex RELIGIONE oritur, vel ex DIGNITATE.

61. RELIGIONE; Nam Christianus cum non Christianâ, aut Christiana cum non Christiano Nuptias contrahere non potest. *l. 6. C. de Iuda. & Cœlic. can. Cave. 15. 28. caus. quæst. 1.* idemque dicendum de iis hæreticis, quibus Imp. Christianorum constitutionibus interdicta est omnis legitima conversatio cum Christianis.

nis, de quibus l. 4. & l. 21. C. de Hæret. & Manicha. Secus olim fuit temporibus primitivæ Ecclesiæ, ut apparet ex 1. ad Cor. 7. §. 12. & seqq. quibus ob Christianorum paucitatem inter fidelem & infidelem Nuptiæ constiterunt, idque eâ ratione, quod spes esset infidelem à fidele conjugè conversum iri. 1. Petr. 3. §. 1. quæ spes etiam hodie inter diversæ religionis conjuges matrimonium sustentat. C. l. A. l. 23. t. 2. §. 16. n. 14.

62. DIGNITATE; Prohibitio hæc maximâ sui parte est ex L. Juliâ de maritandis ordinibus, quâ fit, ut inutiles sint Nuptiæ, si vir senatorius, aut aliâ dignitate præditus duceret libertinam, scenicam, vel scenicæ filiam, tabernariam, tabernarii, lenonis, aut arenarii filiâ, aut judicio publico damnatâ, l. 23. 27. l. 31. & seq. l. 43. §. 10. l. 44. 49. §. 8. ff. de R. N. l. 23. C. de Nupt. l. 7. C. de incest. & inutil. Quod tamen abrogatum. N. 78. c. 3. N. 117. c. 6. Item si patrona ejusve filia nubat liberto. l. 3. C. de Nupt. Item si Senatoris filia, neptis, vel proneptis conjugio sibi jungat libertinum, aut eum qui artem ludicram exercuit, aut cuius pater matèrve id fecit. l. 16. l. 34. §. f. l. 42. §. ult. l. 44. pr. vers. neve senatoris. ff. de R. N. quod non tam per N. 117. c. 6. mutatum, quàm re sublatâ exolevit.

63. OFFICII seu ADMINISTRATIONIS, eiusq; PUBLICÆ, vel QUASI PUBLICÆ. Vult. l. 1. I. R. c. 18. n. 38.

64. PUBLICÆ; Nam ob publicam administrationem, Præfidi seu magistratui provinciali, v. g. Procuratori Cæsaris, Præfecto cohortis, aut Tribuno equitum, omnibusque, qui aliquod in provinciâ munus gerunt, quique ad eos pertinent, ut sunt liberi, propinqui, comites, consiliarii, domestici, uxorem ex eâdem oriundam vel domicilium habentem ducere non licet. l. 38. l. 57. pr. l. 63. l. 65. ff. de R. N. l. 6. C. de Nupt. l. un. C. si quacunq; præd. potest. Sponsare tamen possunt; ut si post depositum officium mulier nolit Nuptias contrahere, arras solùm reddat. d. l. 38. quod si durante officio id declaret, arras etiam retinere potest. l. un. C. si Rect. provinc. Cui geminum, quod neque Miles olim ducere poterat natam in eâ provinciâ, in quâ ipse stipendia merebat. l. 3. §. 1. ff. de donat. int. vir. l. 65. pr. ff. de R. N. Quas tamen prohibitiones præsens repudiat status Reipub. notante Harpr. ad §. II. I. de Nupt.

65. QUASI PUBLICÆ, ob quam interdictum est tutori vel

vel curatori, ne vel ipsi, vel eorum pater, aut filius, aut nepos, aut hæres ducant in uxorem eam, cujus tutelam vel curam ipsi hæredesve eorum gesserunt, nisi vel à patre tutori, aut hæredi ejusdem ea sit desponsa, testamentove destinata; aut post rationes redditas puella 26. ætatis annum impleverit, vel etiam beneficium Principale impetraverit. *l. 15. ff. de spons. l. 36. l. 59. l. 60. & seqq. l. 66. & seq. ff. de R. N. t. t. C. de interd. matr. int. pup. & tut. & ibi Cuiac. Filiam autem tutoris pupillo rectè nubere juris est expediti. l. 64. §. ff. de R. N. l. Curatorem. C. de interd. matr.* Adde hinc enormitatem flagitii facere, ut inter raptorem & raptam matrimonium non sit. *l. un. C. de rapt. virgin. N. 143. N. 150.* Quanquam jus Canonicum hinc aliquid concedat. *cap. ult. & penult. de Raptor. inceud.*

66. Notandum hinc venit, quod quædam Nuptiæ ab initio non valentes, utpote contra aliquam è superioribus prohibitionem contractæ, ex post facto tamen convalescere possint, quarum exempla recenset, *C. l. A. l. 23. t. 2. §. 17. per. t.* quò lectorem remitto.

67. Solet tamen interdum in his prohibitionibus Magistratus dispensare ut loquuntur; quâ in parte hæc regula comprobata est: De jure humano positivo fieri potest interdum dispensatio, & relaxatio quædam; singulari tamen prudentiâ Magistratuû, & eorum penes quos jus dispensandi est adhibitâ; ne dispensatio sit dissipatio: At contra jus divinum, nulla valet omninò dispensatio. *Schneid. in comm. 1. t. de Nupt. rubr. de arb. affin. n. 22. Canonist. communiter in cap. super eo. 4. de usur. Beust. de Matrim. c. 56. Phil. Mel. in Ethic. de consang. & affinit.*

68. Contra has prohibitiones Nuptias qui celebrant. ij vel injustas & inutiles; vel partim jure gentium, partim jure Civili nefarias & incestas contrahunt; *arg. rubr. C. de incest. & inutil. Nupt. de quarum pœnis nunc paucis agendum.*

69. Sciendum autem inutiles Nuptias, cùm contra LL. fiant, non solùm effectu carere. *l. 5. C. de LL.* sed nec nomen mereri, nec virum, nec uxorem, nec nuptias, nec dotem, nec donationem propter nuptias intelligi. *§. 12. l. de Nupt. l. 8. ff. de condit. caus. datâ;* Liberòsque non nasci in potestate patriâ, utpote quæ ex justis tantùm Nuptiis oritur. *d. §. 12. pr. l. de patr. potest. & quamvis naturâ certum habeant patrem, tamen, quoad patriam potestatem, similes*

similes esse iis, quos mater vulgò concepit; ut & ipsi Patrem non habere intelligantur, cùm pater eorum incertus sit, utpote quem Nuptiæ non demonstrant. *d. §. 12. l. 5. ff. de in jus vocan. l. 25. ff. de captiv. & postlim.*

70. Præterea si eæ personæ, quæ quidem sine crimine incestus & adulterii conjungi possunt, speciali tamen jure civili prohibentur, matrimonium contrahant; dos sit caduca, id est fisco cedit. *l. 38. §. 1. & l. 61. ff. de R. N. cogiturque maritus restituere fisco omne id, quod judicio de dote reddere eum oporteret. d. l. 61. neq; enim ullum lucrum ex dote habere potest, quæ nulla est, l. 58. ff. eod. nisi virum mulier, vel contra deceperit, d. l. 58. Isto enim casu deceptus contra decipientem utilem habet actionem: quæ & mulieri erranti competit. l. 22. §. f. ff. sol. matrim. l. 3. C. eod. Donatio etiam quocunque nomine sive ante sive post Nuptias alteri ab altero facta, sit caduca. l. 32. §. f. ff. de donat. int. vir & uxor nisi acerrimò errore, & ætatis lubrico lapsi, errore comperto ejusmodi conjunctionem diremerint, licitæque aliàs fuerit donatio. l. 4. C. de incest. & inut. Nupt. l. 3. ff. de donat. int. vir. In conjugio Christiani cum Judæâ pœna adulterii obtinet. l. 6. C. de judæ. & cælic. Si tutor vel curator pupillam suam, extra casus exceptos, ducit uxorem, infamiâ notatur; si jungat filio suo, uterque infamatur, & prodignitate pupillæ extra ordinem coercetur. l. 66. in pr. ff. de R. N. Add. C. 1. A. l. 23. t. 2. §. 18. Schneid. comm. 1. de Nupt. rubr. de Nupt. illic. n. 15. & seq.*

71. Si verò nefariæ & incestæ sunt Nuptiæ, præter superius enumeratas, aliæ adhuc contrahentes manent pœnæ. Liberi enim ex tali complexu nati nec naturales appellandi, quod tamè nomen reliquis omnibus ex non damnato complexu procreatis permittitur. *l. 7. C. de natur. liber. N. 89. c. 15. neque alendi à Parentibus d. c. 15. Testandi quoque libertas contrahentibus eripitur. ne relinquatur aliis quàm liberis legitimis, parentib⁹, aut à latere cognatis, quos ab intestato haberent successores; neq; tamen ex his ipsis illi, qui de contrahendis illis Nuptiis consilium inierit, quippe in cujus exclusi locum succedat, qui gradu proximus invenitur. l. 6. C. de incest. nupt. Quæ pœna ampliata est per N. 12. cap. 1. & 2. Si enim nullos habent ex justis Nuptiis liberos, omnia eorum etiam adhuc vi-*

C ventium

ventium bona fisco cedunt; si verò liberos habent, bona ad eos perveniunt, iidemq; liberi eo ipso suę fiunt potestatis; & parentes alere coguntur. Spoliantur etiam omni dignitate, & in exilium mittuntur, & si viles sint personæ, etiam verberantur. N. 12. c. 1. Quæ tamen pœna pro diversitate circumstantiarum augeri & minui potest. N. 139. N. 154. ita ut & vita ipsis possit adimi, si atrocior sit incestus; quod non obtinet, si sola juris civilis violata est observatio, ut in adoptivis. l. 38. §. 2. ff. ad L. Iul. de adult. Vid. Schneid. comm. l. de Nupt. illic. n. 5. & seqq. Beust. de Matr. cap. 63. Hillig. in Don. enucl. l. 13. c. 19. in not. l. Dd.

72. Sed annon & secundæ Nuptiæ illicitarum nomen merentur? Sanè etsi terties plurięve Nuptias contrahere liceat. l. 6. C. de Secun. Nupt. l. 4. C. de bon. quæ liber. etsi hæ ipsæ legitimæ sint, N. 39. c. 2. vers. si enim illas. & castæ, N. 2. cap. 3. vers. nec enim majores. Justam tamen exprobrationem Nuptiæ etiam secundæ habere videntur, Cujac. in parat. C. de secund. Nupt. A. Gent. l. 6. de Nupt. c. 23. permissæque magis videntur, quàm probatæ; quibusdam etiam repræhensionem ac pœnam habentibus tùm IMMATURITATIS, tùm INTEMPERANTIÆ. Vult. l. I. I. R. c. 19. n. 39.

73. IMMATURITATIS quidem illæ, quibus fœmina nubit intra annum luctus; Nov. 22. c. 22. quod in viros non cadit, ut qui fœminas non lugent. l. 9. ff. de his qui not. inf. ideóq; uxorem secundam ducere possunt statim priore matrimonio soluto. l. 8. C. de Repud. N. 22. Cujus prohibitionis ratio non in incerto tantùm uteri, confusioneq; sanguinis, sed etiam in memoriâ & reverentiâ defuncti mariti posita est. Cujac. 9. obs. 32. Quod tamen Jure Canonico, & consuetudine hodiernâ contemnitur. cap. pen. & ult. de secund. Nupt. Sed omninò malè.

74. INTEMPERANTIÆ repræhensionem habent illæ, quas quis facit, existentibus liberis ex Nuptiis superioribus; quod tam ad marem, quàm ad fœminam spectat. N. 22. c. 23. Coërcentur autem secundæ Nuptiæ certis quibusdam pœnis, de quibus sub tit. ff. ex quib. caus. infam. irrog. & C. de secund. Nupt. junctâ N. 22. copiosè agitur. Addatur & C. I. A. l. 23. t. 2. §. 20. & seqq.

75. FORMA contrahendarum Nuptiarum olim varia fuit. Vlpian. t. 9. 10. 25. & seq. Agell. 18. Noct. Attic. 6. Alex. ab Alex. l. Genial.

nial. *dier. Cusac. 6. obs. 16. & 20.* Tribus enim modis habebatur Uxor: aut farre, quod erat Pontificium; aut usu & consuetudine, quod erat vulgare; aut coemtionem & conventionem in manum viri, per quam uxor efficiebatur Materfamilias, transibatq; in familiam viri, & alter alteri suus efficiebatur haeres. *Hillig. in Donell. enucl. lib. 13. cap. 19. lit. Hb. Tiraquell. in LL. Connub. l. 4. n. 4.*

76. Sed & varii ritus & solemnitates in usu olim erant; nimirum in diebus in quibus Nuptiae celebrarentur, in vestitu & ornatu sponsae, in flammeo, in facibus, in colo comata cum fuso & stamine, in tribus assibus, in foribus aedium ornandis floribus & frondibus, in januis ungendis, in transiliendo limine januae, in traditione clavium, in pelle lanata, in aqua & igni, in cena Nuptiali, in tibia, in thalassione, in nucibus spargendis, in lecto toga strato, & ejusmodi aliis, de quibus late *Briffon. lib. sing. de Rit. Nupt. Pet. Fab. 2. semest. 23. Gothof. ad rubr. C. de Sponsal. Iul. Scal. 3. Poetices. 101.*

77. Inter has tamen solemnitates praecipua erat Deductio, quam triplicem apud Ictos, & alios boni commatis auctores, invenimus: 1. in hortos, 2. in domum, 3. in cubiculum; ex quibus tamen nec media, (de caeteris enim minor dubitatio) ad Nuptiarum perfectionem necessaria. *l. 6. ff. de R. N. l. 22. C. de Nupt. licet in dubio, & cum de consensu dubitatur, per deductionem, tanquam signum consensus, matrimonium ostendatur. l. 5. ff. de R. N. l. 24. C. de Nupt. l. 6. C. de donat. ant. Nupt.* In cuius locum apud nos successisse videtur deductio ad templum, & maxime Benedictio Sacerdotalis. *Nov. 74. c. 5. can. nulli. 35. caus. quest. 2. can. aliter; can. Nullus, c. sponsus. 30. caus. quest. 5. eaq; publica coram Ecclesia. cap. 2. & 3. de Claud. Sponsal. vel coetu aliquot fidelium Ecclesiam representante, Schurff. cons. 1. n. 8. cent. 1.* Nam duplex plerisque in locis adhibetur: Altera privata, cum Nuptiae contrahuntur, sive ut quibusdam loqui placet, quando contrahuntur sponsalia de praesenti: Altera Publica, quae fit in templo coram Ecclesia, quando festivitas Nuptiarum celebratur.

78. Caeterum, & hodie recte contrahuntur Nuptiae, etiam sine ulla pompa. *l. 22. C. de Nupt.* (dummodo earum magis quam sponsalium causa stipulatio & benedictio sacerdotalis, testato & solenniter facta accesserit.) neque verbis modo, sed & signis con-

C 2 sensum

consensum exprimentibus. *cap. Tue. 25. cum seq. de Sponsal. & sufficit*
tacitus etiam consensus, ut cum surdi aut muti Nuptias contra-
hant, modò non sit simulatus. *l. 30. ff. de R. N. Nec interest scriptũ*
aut instrumentum Nuptiale interveniat, vel non; modò Nuptiæ
aliunde probari possint. *l. 4. ff. de fid. instrum. l. 4. ff. de pignor. & hy-*
poth. l. 2. l. 9. & l. 19. C. de Nupt. Interdum tamen nuptialia instru-
menta requiruntur. *§. fin. l. de Nupt. ubi Pacius. N. 78. c. 3. N. 117. c.*
4. & 6. Quæ verò sit forma probandi matrimonium, explicant
Wesemb. in par. ff. de R. N. n. 5. & A. Gentil. l. 7. per tot. de Nupt.

79. Notandum hìc venit, jure Canonico de tempore Nu-
ptiarum celebrandarum cautum esse, ne tempore quadragesimali,
aliisque abstinentiæ diebus, aut tribus septimanis, quæ Johannis
Baptistæ festum antecedunt, ut nec ab Adventu Christi usq; ad Epi-
phaniam Nuptiæ celebrentur. *Can. Vir cum propriâ. 7. §. fin. can. Non*
oportet. 8. & seqq. 33. caus. quest. 4. Bocer. clas. 1. disp. 9. d. 72.

80. CONTRARIA; non quidem ea, quæ Nuptias contractas
dissolvunt, de quibus infra, sed quæ nondum contractas impediunt
contrahi: Inter quæ eminent Dissensus; cùm enim Nuptiæ consen-
su contrahantur. *l. 30. ff. de R. I.* sequitur ex naturâ contrariorum,
nihil tam contrarium esse Nuptiis, quàm dissensum, & absq; con-
ventionem Nuptias constitui, & constare non posse. *Wes. in par. ff. de*
R. N. n. 8. Eum autem multa impediunt, inprimis **VIS & METUS,**
DOLUS, EBRIETAS, JOCUS, & ERROR; de quibus paucis.

81. **VIS & METUS.** Quamvis enim aliàs per vim metumq;
gesta stricto jure valeant. *l. 21. §. f. ff. quod met. causâ. l. Interpositi as-*
13. C. de transact. tamen quia matrimonia debent esse liberrima, *l.*
§. §. 1. f. C. de Sponsal. Ideòq; coacta per vim metumque judicantur
ipso jure nulla. *cap. Veniens. 13. cap. cum locum. 14. de Sponsal.* nisi
causâ metus cessante vel libera ratihabitio, vel copula voluntaria
fuerit subsequuta. *Beust. de matrim. c. 44.* Qui metus etsi regulariter
definiatur, qui in constantem virum cadat; tamen in muliere sufficit,
qui in constantem mulierem cadere possit, quem ex personarum
qualitate, aliisque circumstantiis prudens judex æstimabit. *Gail. 2.*
obs. 93. n. 7. A. Gentil. de Nupt. lib. 3. cap. 9. Excipitur tamen hìc me-
tus reverentialis, qui non infirmat matrimonium. *Schneid. commen-*
l. de Nupt. rubr. de Nupt. licit. n. 21. & seqq. Beust. de Matrim. d. c. 44.

82. **DOLUS**

82. **DOLUS.** Nam & hic impedit consensum, & matrimonium vitiat. *cap. Tua nos. 26. in f. de Sponsal. Cypr. de Sponsal. c. 13. §. 58. A. Gentil. de Nupt. l. 3. cap. 4. & 5.* Inprimis si de dolo causam dante contrahendis Nuptiis sit sermo. *Wesemb. in par. ff. de R. N. num. 8.*

83. **EBRIETAS;** hæc enim species quædam furoris, (de quo *θ. 51.* dictum, quod conjugium impediatur,) cum scilicet tanta est, ut totam mentis operationem, & judicandi facultatem omnem sepeliat, atque adimat. Cum ergo in hæc nullus sit consensus, dicendum est fidem, in ejusmodi vinolentiâ datam, non obligare. *can. Vnusquisque. 8. 22. caus. quest. 4.* Idemque dicendum si quis incantationibus, veneficiis, poculoque amatorio ad mentis usque alienationem fuerit incensus. *Harpr. ad pr. l. de Nupt. n. 20. & seqq. A. Gentil. de Nupt. l. 3. c. 7. & seq.*

84. **JOCUS;** neque enim in matrimonium consensisse intelliguntur, qui per jocum & ludum id promiserunt, ac proinde nec promissis talibus stare coguntur. *A. Gentil. l. 3. c. 8. C. I. A. l. 23. t. 2. θ. 28. n. ult.*

85. **ERROR;** hoc enim interveniente matrimonium vitiatur, cum errantis nullus sit consensus, vel voluntas. *l. 8. & 9. C. de jur. & fact. nihilq; tam contrariû sit consensui, quàm error. l. 15. ff. de jurisdict.* Quod tamen non simpliciter procedit; faciunt enim *Dd.* errorem quadruplicem; Personæ, Conditionis, Fortunæ, & Qualitatis. Error in personâ conjugium & impedit & retractat; puta si Titia pro Semproniâ fides sit data. *can. 1. 29. caus. quest. 1. cap. Tua nos. 26. de Spons. Luther. in l. Bon Chesachen/ art. 4. §. Judic. sen Artikel.* Idem quoque olim fuit in errore conditionis, ut si quis ancillam, putans liberam, duxisset. *cap. Proposuit. 2. de conjug. error. maximè cum ancilla nec uxor esse possit. l. 3. C. de incest. Nupt.* Error fortunæ est, quando quis contrahit cum paupere, quâ putat esse divitem. Quo non vitiatur conjugium. *d. can. 1. 29. caus. quest. 1.* Nec enim hoc ad substantiam matrimonii pertinet, neque ejus causa finalis, sed magis impulsiva est. *Wes. in par. ff. de Nupt. n. 8.* nisi cum conditione quis contrahat, veluti, si tot aureos dederis in dotem; nam tali conditione appositâ, & non purificatâ, consummare

mare matrimonium non tenetur. *cap. de illis. 3. de condit. appof.* Error qualitatis in pulchritudine, nobilitate, bonitate, virtute, ætate, aliisq; consimilibus committitur, nec impedit, quò minus matrimonium subsistat. *A. Gentil. de Nupt. lib. 3. c. 4. Hunn. in disp. de Iur. Connub. 0. 32.*

86. Hujus loci est non ignobilis illa quæstio; An qui vitiatam ducit, vel cum corruptâ ignorans sponsalia de præsentia contrahit, postmodum re compertâ stare promissis cogatur, & ad consummandum matrimonium urgeri invitus possit? *Canones, c. Quod autem. 1. 29. caus. quæst. 1. cap. Quemadmodum. 25. de Iurejur. pronunciant, ejusmodi errorem matrimonium non vitare; ne scilicet occulta delicta denudentur, & sæpè innocentibus personis, à levibus satiatisq; maritis, periculum ficto ejusmodi crimine creetur. Sed ego malim sequi Dd. consistorialesq; nonnullos magni nominis, monentes, dandam imprimis esse operam, ut ejusmodi conjugia concilientur; desperatâ autem reconciliatione, divortium concedendum. *Luth. in Lib. Von Ehesachen. Phil. Melanch. in loc. de conjug. Schneid. d. l. par. 4. n. 61. & seq.* maximè si re certò compertâ (nam in dubio semper pro matrimonio pronuntiandū erit) à cohabitatione ejus vir abstinuerit. Latè *D. Nebelkya. decis.**

87. Ut *CONSTITUTÆ*; (*add. sup. 0. 14. & seq.*) in considerationem hîc veniunt tum *Nuptiarum EFFECTUS*, tum *MODI DISSOLVENDI*.

88. *EFFECTUS*; varii hi sunt & multiplices. 1. est *Patria potestas*, quæ ex justis Nuptiis oritur, *t. t. 1. de pat. pot. l. 3. §. 4. ff. de his qui sui.* 2. est *Affinitas*, quæ contrahitur jure civili inter virum & uxorem. *l. 8. ff. de condit. caus. dat. inter virum & cognatos uxoris & inter uxorem & cognatos viri l. 4. §. 3. & 8. ff. de grad. mortuòq; altero conjugum dissolvitur, arg. §. 6. l. de Nupt.* 3. *Quod omnis vitæ consortium, l. 1. ff. de R. N. vitæ societatem. l. 1. ff. Rerum amotar.* seu individuum vitæ consuetudinem contineant, *§. 1. l. de pat. pot.* Unde maritus cogitur uxori cohabitare, sicut & uxor marito, ita ut à judice Ecclesiastico ad hoc compelli possint. *cap. 1. & ibi Felin. n. 8. de sponsal. cap. Literas. 13. ubi Panorm. & commun. Canonistes de restit. spoliat. Beust. de matrim. c. 65.*

89. Affe-

89. Afferunt secum 4. Nuptiæ juris divini & humani communicationem. l. 1. ff. de R. N. Hinc uxor ipso jure fit particeps domicilii & fori. l. 65. ff. de jud. l. ult. C. de incol. l. 10. t. 39. dignitatis & familiæ maritalis. l. 8. ff. de senat. l. 13. C. de dign. privilegiorum mariti etiam personalium. l. 6. C. de Profess. & Med. l. 10. t. 52. injuria illi facta videtur facta marito. l. 2. C. de injur. qui legitimus uxoris defensor, §. 3. l. de injur. & bonorum ejus administrator est: gloss. in l. maritus. 21. C. de Procurat. quanquam alter pro altero conveniri propterea nequeat. t. t. C. ne uxor. pro marit. Maritus efficitur rerum dotalium dominus. l. Doce ancillam. 9. C. de R. V. l. 30. ff. de tur. dot. lucraturque fructus dotales, l. 20. C. de jur. dot. Fit & e contra uxor consors omnium bonorum mariti viventis. l. 4. C. de crim. expil. hered. Unde & aliâ marito debet, sive is dotem acceperit, sive non. l. 22. §. 8. ff. solut. matr. quemadmodum nec, ex causâ dotis non acceptæ, à marito ædibus extrudi potest. l. jubemus. §. 1. C. de repud. Ex plerorumque etiam locorum statutis alter conjugum ab alterius morte certam bonorum portionem lucratur. Wes. d. l. n. 6. Vera tamen communio proprietatis bonorum inter conjuges non est. l. 8. C. de pact. convent. nisi de eâ apertè convenerit. l. 16. §. fin. ff. de aliment. leg.

90. Etsi verò jure civili uxor non transit in potestatem mariti, l. 1. & seqq. ff. de lib. exhib. l. 2. §. 1. ff. solut. matrim. l. 1. §. 1. ff. de agn. & alend. lib. l. 1. §. ult. ff. de injur. Jure tamen divino; Num. 30. vers. 7. & seqq. consuetudinario; Tiraquell. in LL. connub. in pr. & Saxonico, art. 31. & 45. lib. 1. ubi gloss. in ejus est quasi potestate, & curâ. Wes. d. l. n. 6. Unde & reverentiâ uxor marito, & obsequia præstare, operasque exhibere jubetur. l. 14. §. 1. ff. solut. matr. l. 48. ff. de oper. libert. & moderata castigatio maritis permessa est, arg. l. 5. §. ult. ff. ad L. Aquil. sicut & sex expressæ sunt causæ, N. 117. c. 14. junct. cap. 8. ob quas & fustibus & flagellis cædi uxor potest. Add. Tiraquell. in L. 1. connub. n. 22. & seqq.

91. MODI DISSOLVENDI; solvuntur autem Nuptiæ vel MORTE, vel INTER VIVOS. arg. l. 1. ff. de divort. & repud. Vult. lib. 1. tur. Rom. cap. 21. n. 1.

92. MORTE, eâque tum NATURALI, tum CIVILI.

93. NATURALI alterutrius morte conjugum dirimi dubium

bium non est. l. 14. §. 3. ff. qui & quib. manum. permittiq; personæ
superstiti novam querere conditionem. can. fin. 31. caus. quest. 1. Qui
verò nexum conjugii extendunt in infinitum, & obligare putant
etiam post mortem, vanâ superstitione & pii amoris prætextu, ve-
ritati & sacris literis illudunt. Rom. 7. §. 2. 3. 1. ad Cor. 7. §. 39. *Amisa.*
de Iur. connub. cap. 5. sect. 2.

94. CIVILI, Captivitate scilicet, vel ex pœnâ contin-
gente servitute, secundum l. 56. ff. solut. matrim. l. 12. §. 4. ff. de capt.
& postlim. N. 22. c. 7. Hæc enim servitus mors civilis est. l. 4. ff. qui
satisd. cogan. Sed hodie cum N. 22. c. 8. servitus pœnæ tollatur, per
servitutum quoq; pœnæ matrimonia dissolvi non possunt. Quem-
admodum nec captivitate omnimodò matrimoniū dirimitur; cum
uxores eorum, qui hostium potiti sunt, temerè non possint nubere.
l. 45 §. ult. ff. de R. N. Uxori enim (ut & pariter, mutatis terminis,
marito) secundis Nuptiis interdicitur, sc. ex quamdiu constat capti-
vum maritum vivere; quod si incertum sit, exacto quinquennio fa-
cultas nubendi ei redit. l. 6. ff. de divort. N. 22. c. 7. N. 117. c. 12. Si verò
in militiam maritus sit profectus, & utrùm captus, an mortuus, aut
ubi sit ignoretur, ex constitutione Justin. operiendus est absens,
quoad de ejus morte, aut captivitate constet. l. 7. & Authent. Hodie.
C. de repud. N. 117. c. 11. Quod tamen ad erroneos nostri temporis, qui
desertioni injustæ prætextum militiæ non necessariæ obducunt,
non pertinere, communiter traditur: in quibus solent pii Magi-
stratus sequi illud, ut post quinquennium, aut quadriennium, cita-
to, literis publicè ad templa affixis, desertore, personæ desertæ no-
va vota permittant. *Wesem. in parat. ff. de divort. n. 5.* Quod ipsum ad
quamcūq; personam, quæ temerè & malitiosè conjugem deserit,
omniq; auxilio destituit, extenditur. *Add. Luther. in lib. Bon Ehe-
sach. n. Melanch. in loc. de Conjug. t. de desert. Beust. part. 2. de ma-
trim. c. 26. Schneid. comm. in l. de Nupt. p. 4 n. 38. & seqq. C. l. A. l.
24. §. 2. §. 9.*

95 Sed an & Deportatione Nuptiæ dissolvantur, non est
una omnium sententia Negativa juri nostro consentanea. l. 13. §. 1.
ff. de donat. int vir. l. 24. C. eod. l. 1. C. de Repud. N. 22. c. 13. quod, (no-
tante *Cujacio ad d. N.*) quoad jus gentium intelligendum, quo ma-
trimonium etiam inter non Cives Romanos consistit; Nam jure
civili

civili dirimuntur deportatione, cum deportatus desinat esse inter Cives Romanos, quorū Nuptiæ sunt propriæ. *l. 56. ff. solut. matrim.*

96. INTER VIVOS dissolvuntur Nuptiæ Divortiis, quæ vel à diversitate mentium dicta sunt, vel quia in diversas partes eunt, qui distrahunt matrimonium. *l. 2. pr. ff. de divort.* Interest autem inter hoc & Repudium, quod repudium pertineat ad sponsam, & matrimonium futurum; divortium ad uxorem, & constans: quam & repudium in uxoris personam non absurdè cadit. *l. 101. §. 1. l. 191. ff. de V. S.* Definitur autem quod Divortium sit separatio, quæ inter conjuges fit eo animo, ut nuncquam redintegretur matrimonium. *Conf. Schneid. d. l. p. 4. n. 3. & seqq. qui n. 8. & seqq. de discrepantibus juribus, observandis in materiâ divortiorum, agit.*

97. Fiebat autem Divortium aliud bonâ gratiâ. *l. 32. §. 10. l. 62. ff. de donat. int. vir. l. 6. ff. de divort. l. 14. §. 4. ff. qui & à quib. N. 22. cap. 4. 7. 14. & 16.* & illud vel communi consensu, sive sine causâ. *l. 9. C. de Repud. sive ex certâ causâ l. 60. §. 1. & ll. seqq. ff. de donat. int. vir.* vel unius voluntate, ex legitimis ferè causis. *l. 10. C. de repud. N. 22. c. 14. & seqq.* Aliud verò cum irâ & animi offensâ. *d. l. 32. §. 10. & cum repudio. N. 22. c. 7* si scilicet mulier diverteret, vel repudio dimitteretur. *d. l. 14. §. 2. ff. qui & à quib.* De causis ex quibus bonâ gratiâ fiebat divortium, *Vid. C. I. A. l. 24. t. 2. §. 5.*

98. Causæ, cum non bonâ gratiâ dissolvebatur matrimonium, olim fuerunt arbitrariæ, & in judicantium disquisitione positæ: hodiè sunt definitæ, numerusq; earum contractus per *N. 117. c. 8. 9. & 14.* ex quibus quædam communes utrique, quædam alterutri peculiare. Communes tres sunt: Adulterium; Insidiæ structæ vitæ alterius; & crimen læsæ majestatis. Peculiare ex parte mariti ut uxorem repudiet, itidè tres sunt: Si uxor cum extraneis convivat, aut lavet marito nolente, si extra domum mariti maneat, nisi sit cum parentibus; si denique marito ignorante aut nolente ludis intersit. Ex parte verò uxoris, quibus ipsa maritum repudiare potest, duæ sunt. una si maritus uxoris suæ propriæ castitati insidietur, eamq; alteri tradat adulterandam; altera si maritus uxorem falsò accuset de adulterio.

99. Ad jus divinum quod attinet, à Salvatore nostro sola *prop. 125 h. e.* fornicationis causa divortio relicta est. *Matth. 5. v. 32. & 19. v. 9.* Sed num ita dissolvitur matrimoniū, ut vinculum quoq; tollatur

D

tollatur

tollatur, & innocenti parti, nocente adhuc vivâ, aliud matrimo-
nium contrahere permittatur? Negant id Canonistæ, per text: in
cap. si qua mulier. 1. & c. quasivit. 2. de divort. can. Quos Deus. 18. 33.
caus. quest. 2. Rol. à Vall. conf. 50. n. 6. volum. 1. Schurff. conf. 57. in f.
cent. 1. P. Gregorius. l. 9. syntagm. c. 16. n. 2. & seq. Sed ego contrariâ
magis probo, quam ex Theologis quidem amplexi sunt. *Luther. im*
Buch vom Ehestandt. Melanch. in exam. sub t. de divort. Pomer. in
tract. Von Ehebruch/ vnd weglassen. tit. Von Ehebruch/ §. wenn
alle. 8. Beza in tr. de divort. Chytræ in enarr. Matth. c. 19. Chemnit. in
exam. concil. Triden. p. 2. f. can. 7. sess. 8. de matrim. Hemming. tract. de
divort. caus. 1. Eandem sententiam docendo & consulendo secuti
sunt celeberrimi Germaniæ Ecclesiarum reformatarum *ICti. Beust.*
de matr. c. 24. Schneid. d. l. p. 4. n. 31. & seqq. Wes. in parat. ff. de divort.
n. 11. C. I. A. l. 24. t. 2. §. 8. Immò sunt & pleriq; Theologorum eâ in
sententiâ, posse & hoc casu parti nocenti aliud conjugium permit-
ti, ne tamen in loco delicti toleretur. *Wigand. de conjug. c. de divort.*
Osiand. in Matth. c. 5. & 19. quibus astipulatur, Wes. d. l. & Beust. de
matr. c. 25.

100. Quid autem de infidelitate atque impari in religione
cultu statuendum erit? Canonistæ volunt hanc sufficientem ad di-
rimendum matrimonium esse causam. *arg. can. Cave. 15. & c. non*
oportet. 28. caus. quest. 1. Covarruv. p. 2. de matr. cap. 6. §. ult. Sed id
manifestò repugnat S. Scripturæ. *1. ad Cor. 7. vers. 12. 13. 14.* Etsi enim
matrimonia inter fideles & infideles, ob varia incommoda inde
nascentia, de quibus copiosè *Arniæ. de jure connub. cap. 5. n. 1. &*
seqq. nullo modo sint probanda; tamen contracta ex solâ causâ in-
fidelitatis rescindenda non esse, firmiter statuo. *C. I. A. l. 24. t. 2. §.*
II Wes. d. l. n. 8. in f.

101. Altioris disquisitionis ea habetur quæstio: An sterili-
tas & impotentia sufficiens ad solvendum matrimonii vinculum
sit causa? Ad quam adhibitâ distinctione responderi comòdè posse
existimo: Si enim impotentia incurabilis præcesserit matrimoniû,
& personæ innocenti fucus factus, conjugium ab initio irritum
nullûmq; fuit. *cap. 1. & 2. c. laudabilem. 5. de frig. & malef. at si su-*
pervenerit ex quâcunq; causâ, conjugium consummatû non est re-
scindendum. Can. Hi qui. 25. 32. caus. quest. 7. Schneid. d. l. p. 4. n. 22.
Canones præterea, si vitium ex ligaturâ magicâ proveniat, post ter-
tium

tium annum exactum, parti integræ novarum Nuptiarum copiam faciunt: *cap. 1. & c. fraternitatis. cum c. f. de frig. & males.* Quod tamen rectè improbat *Arnise. d. l. c. 6. sect. 8. n. 22.*

102. Varia quoq; disputantur, an propter morbos contagiosos & incurabiles, ut & ratione furoris supervenientis, matrimonium sit distrahendum? Vitanda quidem sunt furiosorum, leproforum, aliisque contagiis infectorum matrimonia: legitimè tamen contracta, ob hanc solam causam, dissolvenda sunt minimè: cum nulla infirmitas, etiam gravissima, matrimonium consummatum dissolvat: quâ in parte consentiunt canones, *c. Quod proposuisti. 18. can. hi qui. 25. & seq. 32. c. quest. 7. cap. 1. & 2. de conjug. leprof. & Theologi plurimi; Melanch. in loc. de conjug. Wigand. de divort. §. Propter morbos. Mentz. de matr. t. de divort.* Quid enim tam humanum est, quàm fortuitis casibus mulieris maritum, vel uxorem viri participem esse? *Schneid. d. l. p. 4. n. 50. & seq.* Quod ipsum & jure civili obtinet, cum eo furor contractas Nuptias non dirimat, *l. 16. §. 1. ff. de R. N. nisi nimis ferox & perniciosus sit, l. 22. §. 7. solut. matr.* De quo ipso tamen *vid. Beust. de matrim. par. 2. c. 11. & 12.*

103. Non minori controversiâ laborat quæstio; an propter machinationem, quâ alter conjugum alteri continuis insidiis mortem struit, propter nimiam item mariti sævitiam, conjugium sit dirimendum? Sanè in *N. 117. c. 14.* deciditur, non esse justam divortii causam, si vir uxorem flagellis & fustibus cædat, qui tamen eo casu, durante matrimonio, tantum ex suis bonis solvere uxori cogitur, quantum facit tertia pars antenuptialis largitatis. Si tamen mariti nimia sit sævitia, tenetur præstare cautionem de non offendendo, ampliùsve crudeliter tractando uxorem; *arg. l. 6. f. C. de his qui ad Eccles. aut si mulieri trepidanti non sufficiat cautio; conjuges separandi sunt quoad thorum & mensam, ut loquuntur, sit Eischvnd zu Beth/ ita tamen. ut neutri liceat cum alio contrahere matrimonium, altero vivente. cap. 1. & 2. de divort. cap. Literas. 13. & c. ex transmissa. 8. de restitut. spoliat. Schurff. cent. 1. cons. 42. Schneid. d. l. par. 4. n. 15. & seqq. Beust. de matr. part. 2. c. 9. & 10.*

104. Ad formam divortiorum quod attinet, sciendum Divortium verum non fuisse, nisi animo, perpetuam constituendi dissolutionem. *l. 3. ff. de divort.* Fiebant autem certis solennibusq; verbis, ubi hæc formula probata: Tuas res tibi habeto; Tuas res tibi

agito. l. 2. §. 1. ff. eod. adhibitis insuper septem testibus, isq; Civibus Romanis, puberibus, præter libertum ejus, qui divortium faciebat. l. 9. ff. eod. licet repudii libellus neq; traditus, neq; cognitus esset. l. 6. C. de repud. Renunciabatur autem vel præsentis, vel absentis, per eum, qui in ejus potestate erat, cujusve is eæve in potestate erat. l. 2. §. ult. ff. de divort. Hodiè non debet fieri separatio propria auctoritate, sed coram competente iudice, cum sufficienti causarum probatione, *Can. Seculares. 1. & can. Historia. 3. 33. caus. quæst. 2.* Et si uxor fuerit expulsa, ante cognitionem causæ debet restitui. *cap. Porro. 3. de divort.* Nisi sit notorium, mulierem adulterium commisisse, eo enim casu ad illam recipiendam vir cogi non debet. *cap. Significasti. 4. de divort. Schneid. d. l. part. 4. n. 5. Cujac. 8. obs. 16.*

105. Ordo jam postularet, ut & de pœnis injusti divortii jure Civili constitutis pauca verba facerem; de quibus. l. 8. §. 4. & 5. l. 11. §. 1. C. de Repud. N. 22. cap. 18. N. 53. cap. 6. N. 74. cap. 5. N. 117. cap. 13. N. 127. cap. 4. N. 134. cap. 10. & 11. aliisq; in locis agitur: Sed quia sub ipsis manibus materia, opinione quam initio conceperam longior difficiliórq; crevit; ad portum, divinâ favente gratiâ, cymbam dirigo. *Vid. Wes. in para. ff. de divort. n. 10. & C. l. A. l. 24. t. 2. §. 17. & seq.*

COROLLARIORUM LOCUM HÆ POSITIONES SUPPLEMENT.

1. Res divina, adeoq; & ipsa religio, ad Iurisperitiam pertinent, quatenus scilicet sub modum præceptionis politica cadunt.
2. Negotiorum gestor de culpa levissima regulariter non tenetur.
3. Si filius familias mutuum, contra Sctum Macedonianum contractum, solvit; Pater nummos extantes vindicare, consumptos vero condicere potest.
4. Exceptio non numerata pecunia, simplex nec privilegiata, opponi potest etiam ultra biennium.
5. Actio realis intentata, & effectum consecuta, non semper consumit actionem pœnalem mixtam.
6. Notorius aliquis scortator, stuprator, adulter, vel similis farina homuncio, ad gradum Doctoratus aut Licentiæ nequaquam admittendus.
7. Otho III. Imperator, suâ Gregorii V. Pontificis Maximi, collegium Electorum septemvirale, ut hodiè in usu, non instituit.

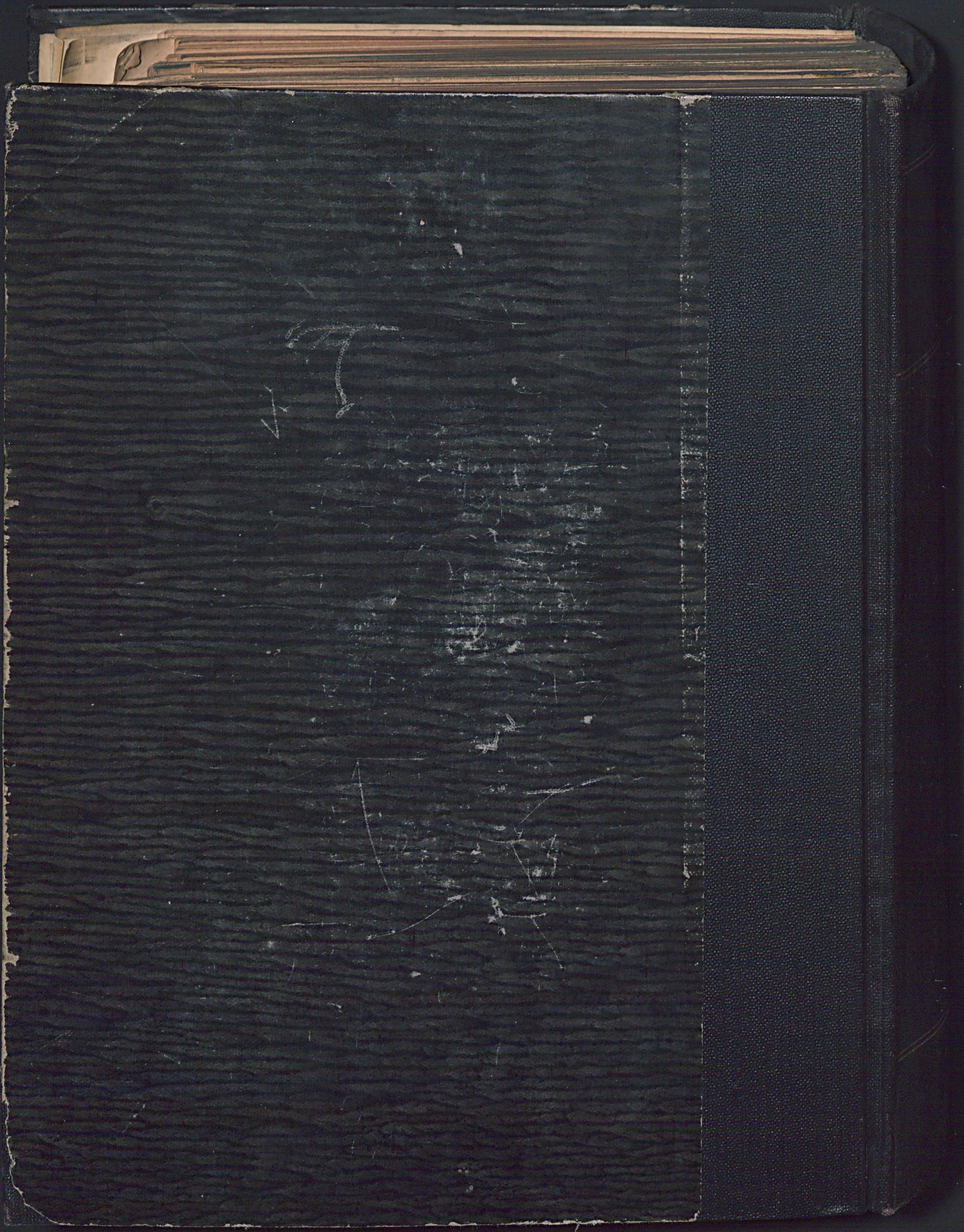
F I N I S.

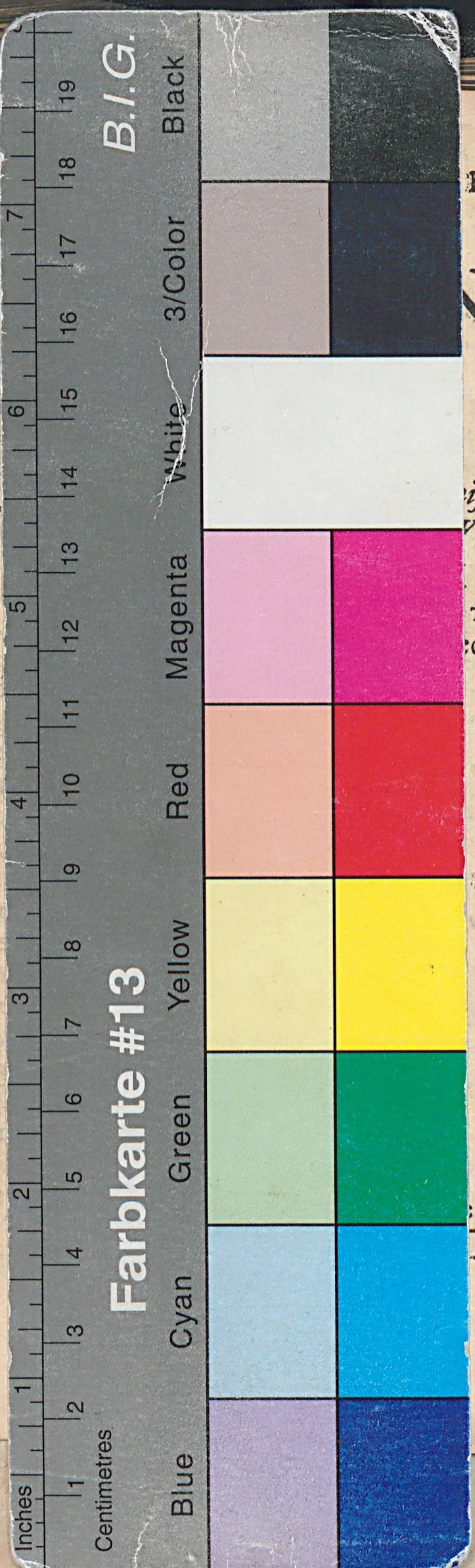
Strassberg, Diss., 1623-26

X2617020

WMA

B.I.G.

Farbkarte #13

Quod bene sit!

DISPUTATIO JURIDICA

DE

N U P T I I S,

QUAM

FRETUS PRÆSIDIO

Magistri Argentinensis Academia Rectoris,
Viri Clariss. Ampliss. & Consultiss.

DAVIDIS LOCAMERI, J.U.D.

ARTIUM PROFESSORIS ORDINARIJ,

Receptoris & Patroni sui omni observan-
tia colendi,

Ad diem 29. Martii.

Publicæ censuræ exponit,

GREGORIUS BICCIUS

BUDISSINUS.

ARGENTORATI,

Imprimi curavit PAULUS LEDERTZ,

Anno M. DC. XXVI.

12-529

40

1626, 14